

**Nieuw bestemmingsplan Salland II in Raalte
Noord
Toetsing Flora- en faunawet**

projectnr. 188359
4 december 2008

Auteur
ir. Maaike Leenen - Rijnierse

Opdrachtgever
Buro Vijn bv
Mevrouw G. van Halteren - Mager
Stania State - Postbus 81
9062 ZJ OENKERK

datum vrijgave
december 2008

beschrijving revisie 01
Definitief

goedkeuring
ing. H.J. Riphagen

vrijgave
ing. J.A.M. Ogink

	Inhoud	Blz.
1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel ecologisch onderzoek	4
1.3	Werkwijze	4
1.4	Leeswijzer	5
2	Beschrijving plangebied en verwachte soorten	7
2.1	Resultaten Bureaustudie	7
2.2	Beschrijving plangebied en verwachte soorten	7
2.3	Conclusies natuurwaarden	10
3	Toetsing effecten	11
3.1	Beschrijving ingreep	11
3.2	Effecten op beschermde soorten (tabel 2 en 3)	12
3.3	Conclusies effecten	12
4	Conclusies en aanbevelingen	13
4.1	Conclusies onderzoek	13
4.2	Aanbevelingen	13
4.3	Vervolgstappen	14
4.4	Zorgplicht/ Voorbehoud	14
	Geraadpleegde bronnen	15
	Bijlagen	17
	Bijlage 1: Wettelijk kader	19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Ten noorden van de Harinkdijk in Raalte Noord wil de gemeente Raalte het project Salland II realiseren. Dit gebied zal de komende jaren voor een groot deel voorzien in de woningvraag van Raalte. Salland II vormt als onderdeel van het woongebied Het Overstigt een logisch vervolg op het plan Salland I, ten zuiden van de Harinkdijk. Voor de globale ligging van de planlocatie zie onderstaande figuur (figuur 1).

Figuur 1: Ligging plangebied ten noorden van Raalte (rode vlak). In het noorden van het plangebied bevindt zich een gebied behorende tot de Ecologische Hoofdstructuur (groene vlak) (bron: google maps)

Om woningbouw mogelijk te maken moet het bestemmingsplan voor deze locatie worden uitgewerkt. Hiervoor dienen enkele onderzoeken plaats te vinden, waarvan onder andere een natuurtoets, die in deze rapportage wordt beschreven.

Het plangebied ligt niet in of in de nabijheid van gebieden aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet '98 (Natura 2000-gebieden). Ook gaat het plangebied niet door een gebied dat is aangewezen als deel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Hierdoor is toetsing aan de Natuurbeschermingswet '98 en de EHS niet noodzakelijk en zullen in deze rapportage alleen de effecten op het gebied van de Flora- en Faunawet worden weergegeven.

In de Flora- en faunawet wordt de bescherming van een groot aantal inheemse plant- en diersoorten geregeld. Woningbouw valt onder het begrip 'ruimtelijke ontwikkeling' uit de

Flora- en faunawet. Hiervoor geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet voor algemene soorten (tabel 1 soorten uit de Flora- en faunawet, voor toelichting zie bijlage 1). Als er andere minder algemene of striktbeschermden soorten (tabel 2 of 3 soorten uit de Flora- en faunawet of broedvogels) voorkomen is het noodzakelijk om te bepalen of deze schade ondervinden van de voorgenomen werkzaamheden. Optredende schade kan vaak door maatregelen (bijvoorbeeld planning van de werkzaamheden) worden voorkomen of verminderd. Voor de restschade is een ontheffing noodzakelijk.

Om vast te stellen of de ontwikkeling van het plangebied overtredingen van de Flora- en faunawet aan de orde zijn waarvoor een ontheffing moet worden verkregen, is een toetsing uitgevoerd op basis van beschikbare verspreidingsgegevens en een aanvullend veldbezoek.

1.2 Doel ecologisch onderzoek

Het doel van de voorliggende natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet.

1.3 Werkwijze

Om eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving op te sporen dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

1. Welke wettelijk beschermde soorten komen in de omgeving van het plangebied voor? Welke status hebben deze soorten?
2. Welke invloed heeft de geplande ingreep in het betreffende gebied op de (strikt) beschermde soorten?
3. Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen of verzacht?
4. Is een ontheffing ex art. 8 tot en met 12 Flora- en faunawet noodzakelijk en welk vervolgtraject moet worden doorlopen?

Om bovenstaande vragen te beantwoorden zijn de volgende stappen doorlopen.

Stap 1. Bureaustudie

De bureaustudie bestaat uit een oriëntatie van beschikbare gegevens bij het Natuurloket. Daarnaast zijn, als het mogelijk en zinvol is, bij andere informatiebronnen (provincie en lokale natuurverenigingen) gegevens opgevraagd. Aanvullend is literatuuronderzoek verricht.

Stap 2. Veldbezoek

Na de bureaustudie is de huidige situatie ter plekke beoordeeld door een ecooloog. Hierbij is, op basis van de gegevens van de bureaustudie, beoordeeld voor welke soorten het plangebied daadwerkelijk een geschikt leefgebied vormt en daarmee welke soorten er daadwerkelijk voor kunnen komen.

Stap 3. Effectenonderzoek

Op basis van de beschrijving van de voorgenomen ingreep en de verzamelde gegevens van stap 1 en 2 zijn de (mogelijke) effecten (vernietiging, verstoring, versnippering) op de verwachte beschermde soorten en natuurwaarden beschreven. Voor de verwachte negatieve effecten op de beschermde soorten worden mitigerende maatregelen voorgesteld.

Stap 4. Conclusies en advies met betrekking tot de ontheffingsaanvraag
Op basis van stap 1 tot en met 3 is vastgesteld of er sprake is van overtredingen van verbodsbepalingen zoals genoemd in de Flora- en faunawet art. 8 tot en met 12. De eventueel te nemen vervolgstappen worden aangegeven.

1.4 Leeswijzer

Het eerste hoofdstuk behandelt de aanleiding, het wettelijke kader, het doel en de werkwijze van deze natuurtoets. In het tweede hoofdstuk worden de aanwezige biotopen in het plangebied beschreven en worden de verwachte beschermde soorten behandeld. Het derde hoofdstuk behandelt de te verwachten effecten van de werkzaamheden op de beschermde soorten. De conclusies en de te nemen vervolgstappen worden in het vierde en laatste hoofdstuk behandeld. In de bijlage is een samenvatting van de Nederlandse natuurwetgeving te vinden.

2 Beschrijving plangebied en verwachte soorten

2.1 Resultaten Bureaustudie

Het plangebied ligt in Raalte Noord aan de rand van de bebouwde kom geheel in het kilometerhok x:215/y:490. Bij het Natuurloket zijn van dit kilometerhok, maar ook van de omringende kilometerhokken, geen gegevens bekend.

Ook andere bronnen zijn geraadpleegd, onder andere verschillende verspreidingsatlassen en enkele internetsites (bronvermelding blz. 15). Het betreft hier gegevens van de soortgroepen zoogdieren, vogels, dagvlinders, insecten, vaatplanten en overige ongewervelden. Deze gegevens geven een globaal beeld van soorten in de ruime omgeving van het plangebied. Op waarneming.nl staan enkele waarnemingen van strikt beschermde soorten in de gemeente Raalte. Zo is er een (dode) Otter gevonden bij de N35 bij de kruising met het Overijssels kanaal. Vlakbij het NS station Raalte is van 2006 tot en met 2008 een Kerkuil gesignaleerd en een Ringslang is waargenomen in het zuiden van Raalte ook bij het Overijssels kanaal. Aan de oostzijde van het plangebied op een afgegraven stuk zijn in juli 2008 15 oeverwaluw nesten gevonden met 8 paartjes en minstens 4 jongen.

Ten zuidoosten van Raalte ligt het Boetelerveld. In 2006 is hier de Rouwmantel (een dagvlinder) en de Jeneverbes (vaatplant) aangetroffen.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet direct dat deze soorten zich ook in of nabij het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het betreffende kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen. Met behulp van het veldbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het werkgebied.

2.2 Beschrijving plangebied en verwachte soorten

Op 23 oktober 2008 heeft een ecooloog het plangebied bezocht. Het plangebied beslaat ruim 15 hectare en wordt begrensd door de Harinkdijk in het zuiden en de Ridderschapsweg in het oosten. Aan de noord- en de westzijde grenst het gebied aan een aantal landbouwkavels en een bosperceel rondom het Knapenveld. De Harinkdijk is een weg, waarbij aan beide zijden Eiken en Berken staan. Tussen de Eiken en Berken staan ook wat andere soorten, zoals de Zwarte Els. Tussen de landbouwpercelen waarop het toekomstige plangebied is gesitueerd en de Harinkdijk ligt een strook met een rijke begroeiing met onder andere Bramen en Brandnetels. Het plangebied bestaat uit een aantal percelen, voornamelijk maïsakkers. Het meest oostelijke perceel bestaat grotendeels uit een kwekerij. Tussen de verschillende percelen liggen Eikensingels, bestaande uit oude Eiken. Aan de noordelijke grens liggen van west naar oost enkele sloten, waarvan het merendeel dichtbegroeid is met riet en gras. Tussen het meest westelijk gelegen perceel en een akker loopt een brede diepe greppel met steile grasbegroeide oevers. Er staat weinig water in en er is veel begroeiing in de vorm van waterkroos en riet aanwezig.

Akkers, kwekerij en weiland

De akkers, een klein stukje weiland en de kwekerij worden door enkele broedvogels, zoals de Witte Kwikstaart en de Veldleeuwerik gebruikt als broed- en foerageerbiotoop. Naast de broedvogels leven er diverse algemeen voorkomende soorten, zoals verschillende muizensoorten en marterachtigen.

Singels

In bomen van de singels tussen de percelen zijn schuil- en broedmogelijkheden voor vogels. Bovendien zijn de singels lijnelementen in het landschap en worden mogelijk door vlermuizen gebruikt om erlangs te migreren en foerageren. In de Eiken in de singels zijn geen geschikte vlermuisholten aanwezig.

Watergangen

Omdat de watergangen dichtbegroeid zijn, zijn deze niet geschikt als voortplantingsbiotoop voor amfibieën. Bovendien was het water in de brede greppel bevuild met olie.

Foto 1: Een maisakker met ten westen een singel en ten noorden een bosje

Foto 2: De brede dichtbegroeide greppel

Foto 3: Een open singel met circa 1 grote Berken en 4 grote Eiken

Foto 5: Een berg zand aan de oostelijke zijde van het plangebied

Foto 4: Westelijk van de kwekerij ligt een Eikensingel met oude bomen

Buiten het plangebied aan de oostkant ligt een berg zand. Hier zijn in juli 2008 15 oeverzwaluwnesten waargenomen (zie foto 5).

Voorkomende soorten

In het plangebied zijn de voorkomende soortgroepen beperkt tot broedvogels, enkele foeragerende en migrerende vleermuissoorten en algemeen voorkomende zoogdieren, zoals muizen en marterachtigen.

Andere soortgroepen zoals vaatplanten, dagvlinders, libellen, vissen, amfibieën en reptielen, zijn niet in en rondom het plangebied te verwachten vanwege het ontbreken van geschikte biotopen. In tabel 1 zijn de verwachte soorten van dit plangebied opgenomen.

tabel 1: verwachte beschermde soorten in en rondom het plangebied Salland II

*Afkorting rode lijst: GE = Gevoelig. (f) = foeragerend en migrerend

Soort		Beschermingsstatus			
		Flora- en faunawet			Rode lijst*
		T1	T2	T3	
Broedvogels (SOVON, 2002)					
Gaai	Garrulus glandarius			X	
Houtduif	Columba palumbus			X	
Huismus	Passer domesticus			X	GE
Huiszwaluw	Delichon urbica			X	GE
Koolmees	Parus major			X	
Merel	Turdus merula			X	
Oeverzwaluw	Riparia riparia				
Pimpelmees	Parus caeruleus			X	
Roek	Corvus frugilegus			X	
Roodborst	Erithacus rubecula			X	
Veldleeuwerik	Alauda arvensis			X	
Vink	Fringilla coelebs			X	
Winterkoning	Troglodytes troglodytes			X	
Witte Kwikstaart	Motacilla alba			X	
Zoogdieren (Broekhuizen, 1992)					
Aardmuis	Microtus agrestis	X			
Bosmuis	Apodemus sylvaticus	X			
Bunzing	Mustela putorius	X			
Dwergmuis	Micromys minutus	X			
Dwergspitsmuis	Sorex minutus	X			
Egel	Erinaceus europaeus	X			
Gewone Dwergvleermuis (f)	Pipistrellus pipistrellus			X	
Gewone Grootoorvleermuis (f)	Plecotus auritus			X	
Hermelijn	Mustela erminea	X			
Huisspitsmuis	Crocidura russula	X			
Laatvlieger (f)	Eptesicus serotinus			X	
Rosse Vleermuis (f)	Nyctalus noctula			X	
Rosse Woelmuis	Clethrionomys glareolus	X			
Ruige Dwergvleermuis (f)	Pipistrellus nathussi			X	
Veldmuis	Microtus arvalis	X			
Wezel	Mustela nivalis	X			

2.3 Conclusies natuurwaarden

In het plangebied zijn broedende vogels en foeragerende en migrerende vleermuizen te verwachten. Net buiten het plangebied zijn geschikte broedplaatsen voor oeverwaluwen aanwezig. Deze soortgroepen vallen in het strengste beschermingsregiem van de Flora- en faunawet. Dat houdt in dat bij overtredingen van de verbodsbepalingen met betrekking tot deze soorten, aangetoond moet worden dat er sprake is van een zwaar maatschappelijk belang, er geen alternatieven zijn en dat de gunstige staat van instandhouding van de populatie niet in gevaar komt.

In hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op de effectbeschrijving op deze soortgroepen.

De overige voorkomende soorten vallen binnen het lichtste beschermingsregiem, waarvoor bij ruimtelijke ingrepen een vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen van de artikelen 8 tot en met 12, een effectbeschrijving voor deze categorie van beschermde soorten is dan ook niet noodzakelijk. Wel geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht van artikel 2 van de Flora- en faunawet. De zorgplicht voor de voorkomende soorten wordt in hoofdstuk 4 nader uitgewerkt in werkinstructies.

3 Toetsing effecten

3.1 Beschrijving ingreep

Het gehele plangebied wordt opnieuw ingericht. Hiervoor moeten de bestaande akkers en weilanden worden opgeofferd om er woningen op te kunnen bouwen. In het gehele plangebied is ruimte voor circa 275 woningen, waarbij men aandacht besteed aan een zorgvuldige inpassing in het Sallandse landschap. Daarbij wordt vooral ingezet op het behoud en versterken van cultuurhistorische structuren en beeldbepalende landschapselementen. Hier kan gedacht worden aan de singels, die reeds aanwezig zijn en nieuwe singels op de huidige kavelgrenzen. Hierdoor kan een aantrekkelijk groen woongebied worden ontwikkeld dat op een duurzame wijze aansluit bij de ruimtelijke karakteristiek en identiteit van het dorp Raalte. In figuur 2 is het ontwerp voor het plangebied te zien.

Om deze inrichting mogelijk te maken, zullen enkele bomen gerooid worden en de bestaande bouwlanden worden bouwrijp gemaakt. Werkzaamheden waaraan gedacht kan worden ten behoeve van de aanleg van deze nieuwe woonwijk zijn onder andere: aan- en afvoer van materiaal, bouwwerkzaamheden, rooien en planten van bomen, graven van watergangen en andere graafwerkzaamheden.

3.2 Effecten op beschermde soorten (tabel 2 en 3)

Broedende vogels

De aan- en afvoer van materialen, grond- en bouwwerkzaamheden zorgt met name voor geluid, beweging en mogelijk ook verlichting, waar broedende vogels door verstoord kunnen worden. Ook door het rooien van de bomen kunnen broedplaatsen voor akkervogels en zangvogels verdwijnen. De verstoringsafstand van zangvogels is circa 25 meter en van akkervogels is circa 100 meter. In het plangebied komen met name kleine zangvogels voor.

Ingrijpen tijdens het broedseizoen kan veel invloed op de aanwezige broedende vogelsoorten hebben. Daardoor wordt dit door de wetgever niet toegestaan. Als broedende vogels aanwezig zijn dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot na het uitvliegen van de jongen.

Als de werkzaamheden buiten het vogelbroedseizoen worden uitgevoerd of als er geen broedende vogels aanwezig zijn is er geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen en kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd. Het broedseizoen van de hier waargenomen soorten loopt vanaf half maart tot eind juli.

Vleermuizen

Diverse vleermuissoorten maken gebruik van de lijnvormige elementen in het landschap. Zo zullen vleermuizen gebruik maken van de verschillende singels om hierlangs te migreren en te foerageren. Bij het kappen van bomen worden mogelijke foerageer- en migratieroutes aangetast.

Vanwege de kleinschaligheid van het landschap en de vele singels, zijn er in de omgeving alternatieve singels om langs te migreren en te foerageren. Bovendien wordt bij de toekomstige inrichting van het gebied gebruik gemaakt van lijnstructuren zoals singels, waarlangs de vleermuizen kunnen gaan foerageren en migreren.

Eventuele kap van bomen in de huidige singels heeft om die reden geen negatief effect op vleermuizen.

Gebruik van licht tijdens de werkzaamheden kan een verstrend effect hebben op de vleermuizen, wanneer het licht uitstraalt naar de omgeving. Door gebruik te maken van verlichting dat naar beneden schijnt en niet uitstraalt naar de omgeving zijn effecten niet te verwachten. Bij gebruik van straatverlichting in de nieuwe woonwijk geldt ook hierbij dat het licht naar beneden moet schijnen, zodat vleermuizen hier geen last van kunnen hebben.

3.3 Conclusies effecten

De voorgenomen herinrichting van het plangebied Salland II heeft enkele negatieve effecten op broedende vogels en foeragerende en migrerende vleermuizen. Verstoring op broedvogels kan voorkomen worden door de planning van de werkzaamheden hierop aan te passen. Een ontheffing voor vogels is hierdoor niet noodzakelijk.

Wanneer tijdens de werkzaamheden en bij verlichting van de woonwijk gebruik wordt gemaakt van verlichting waarbij het licht naar beneden schijnt en niet naar de omgeving uitstraalt zijn effecten op vleermuizen niet te verwachten. Een ontheffing voor vleermuizen is hierdoor niet noodzakelijk.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies onderzoek

De Gemeente Raalte is voornemens om het plangebied ten noordwesten van Raalte te ontwikkelen tot een nieuwe woonwijk genaamd Salland II. Het plan is om ruimte te maken voor circa 275 woningen in een passend bij het Sallandse landschap ontwerp, waarbij gebruik wordt gemaakt van de huidige kavelstructuur. De nu aanwezige bouwlanden zullen hiervoor moeten wijken.

Uit het onderzoek naar eventuele strijdigheden met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet (artikel 8 tot en met 12) komt naar voren dat ter plaatse van het projectgebied mogelijk broedende vogelsoorten voorkomen. Nesten van broedende vogels zijn beschermd en mogen tijdens de broedperiode, die grofweg loopt van circa maart t/m juli niet worden verstoord of vernield (hiervoor wordt ook geen ontheffing verleend). Werkzaamheden zullen daarom uitsluitend voor of na de broedperiode kunnen worden opgestart, tenzij aangetoond kan worden dat er geen broedende vogels aanwezig zijn. In paragraaf 4.2 worden aanbevelingen gedaan, zodat de verbodsbepalingen niet worden overtreden. Wanneer aan onderstaande aanbevelingen wordt gehouden is een ontheffing voor broedvogels niet noodzakelijk.

Ook worden foeragerende en migrerende vleermuizen verwacht in het plangebied. Door gebruik te maken van verlichting dat geen licht uitstraalt naar de omgeving en dat naar beneden schijnt, zijn geen negatieve effecten te verwachten op de vleermuizen. Een ontheffing voor vleermuizen is niet noodzakelijk.

Daarnaast komen nog beschermde soorten voor die vallen onder het lichtste beschermingsregiem. Voor deze soorten geldt bij een ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de verbodsbepalingen mits de zorgplicht in acht wordt genomen. In paragraaf 4.4 wordt de zorgplicht voor deze soorten nader uitgewerkt in werkmethoden.

4.2 Aanbevelingen

Onderstaande punten wordt aanbevolen, zodat schade aan broedende vogels en vleermuizen, wordt voorkomen.

- § Opstarten van de werkzaamheden voor of na het broedseizoen - dat loopt van circa half maart t/m juli - van vogels. Dit in verband met het mogelijke verstoren en vernielen van nesten, wanneer de werkzaamheden gedurende deze periode worden uitgevoerd;
- § Als de werkzaamheden in het broedseizoen moeten starten, dan moet het plangebied gecontroleerd worden op de aanwezigheid van in gebruik zijnde vogelnesten;
- § Bij aanwezigheid van vogelnesten binnen het plangebied is het noodzakelijk om ruim om het vogelnest een rustzone in acht te nemen (circa 25 m) waarbinnen geen werkzaamheden plaats vinden totdat de vogels zijn uitgevlogen;
- § Als er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden starten;
- § Tijdens de werkzaamheden gebruik maken van licht dat niet uitstraalt naar de omgeving en dat naar beneden schijnt.

- § Na de realisatie gebruik maken van verlichting van de woonwijk, waarbij licht naar beneden schijnt.

4.3 Vervolgstappen

Naast het toepassen van de werkmethode worden voor deze locatie geen vervolgstappen geadviseerd.

4.4 Zorgplicht/ Voorbehoud

Het plangebied is ook een geschikt leefgebied voor enkele algemene beschermde soorten zoogdieren. Verstoring van deze zijn niet ontheffingsplichtig in het kader van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten geldt wel de algemene zorgplicht, dat houdt in dat niet willens en wetens schade toe mag worden gebracht aan beschermde natuurwaarden. Om schade aan deze soorten zoveel mogelijk te voorkomen, worden de volgende aanbevelingen gedaan:

- Voor aanvang van de grondwerkzaamheden het plangebied nalopen op aanwezigheid van beschermde soorten (bijvoorbeeld Egels en Wezels). Eventueel aanwezige soorten dienen te worden verplaatst naar een nabij gelegen terrein.
- Om schade aan muizensoorten te voorkomen adviseren wij om bij de werkzaamheden zoveel mogelijk één richting uit te werken, bij voorkeur naar struweel of singel toe dat intact blijft.

Deze maatregelen vallen onder de algemene zorgplicht van de Flora- en faunawet (art. 2).

De voorliggende natuurtoets is gebaseerd op beperkte inventarisatiegegevens van derden, een veldbezoek en literatuuronderzoek. Deze gegevens geven geen garantie dat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden geen (andere) beschermde soorten worden waargenomen. Natuur is vaak verrassend.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Bos, F.; Bosveld, M.; Groenendijk, D.; van Swaay, C.; Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland: verspreiding en bescherming. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Gemeente Raalte, 2008. Stedenbouwkundig Programma van eisen Wonen in Salland II

SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Internet

www.naturalis.nl/eis

www.natuurloket.nl

www.provincie.overijssel.nl

www.sovon.nl

www.vleermuis.net

www.vogelbescherming.nl

www.waarneming.nl

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedbescherming en soortbescherming. In het geval van deze locatie genoemd in dit rapport is alleen de soortbescherming van toepassing.

Flora- en faunawet

De soortbescherming is opgenomen in de Flora- en faunawet. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen SBZ welke zijn vermeld in bijlage IV. De wet regelt de bescherming van de opgenomen soorten tegen plukken, uitsteken, opsporen, verstoren, doden en vervoeren. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent op zich geen externe werking, maar voor enkele soorten worden de begrippen in de Flora- en faunawet ruimer uitgelegd, bijvoorbeeld voor vleermuizen. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het plangebied.

In het kader van de Flora en faunawet wordt een groot scala aan dier- en plantensoorten beschermd. De aanvankelijke ruime bescherming van een grote groep gewervelde dieren (o.a. zoogdieren en vogels) en een beperkte groep ongewervelden (o.a. enkele vlindersoorten en libellensoorten) in Nederland is met ingang van het nieuwe Vrijstellingenbesluit¹ genuanceerd. Op basis van dit besluit zijn vier categorieën beschermde soorten te onderscheiden, gegroepeerd in drie tabellen.

Tabel 1. Algemeen voorkomende soorten, waarvoor een vrijstelling geldt voor overtredingen van artikel 8 t/m 12 bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik.

Tabel 2. Overige soorten, die minder algemeen voorkomen en veelal zeldzaam zijn of bedreigd. Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt met behulp van een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. In deze categorie vallen ook alle vogelsoorten. De vrijstelling is alleen van toepassing op werkzaamheden als 'bestendig beheer en onderhoud', 'bestendig gebruik' of 'ruimtelijke ontwikkeling en inrichting'. Wanneer niet volgens een dergelijke gedragscode wordt gewerkt of als het andere ingrepen betreft, is een ontheffing nodig. De ontheffing voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Zonder gedragscode vallen broedvogels niet hieronder, maar onder het zwaardere toetsingsregiem, genoemd onder 3.

Tabel 3. Soorten van bijlage IV HR/bijlage I AMvB die zeldzaam en veelal bedreigd zijn. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor werkzaamheden in het kader van 'bestendig beheer en onderhoud' en 'bestendig gebruik' als gewerkt wordt conform een goedgekeurde gedragscode. Als het andere werkzaamheden betreft of als niet gewerkt wordt conform een gedragscode moet voor deze

1. Besluit van 10 september 2004, houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen. Dit besluit is sinds eind februari 2005 van kracht.

soorten een ontheffing worden aangevraagd. Voor deze soorten geldt een streng toetsingskader waarbij moet worden aangetoond dat er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang, er geen alternatieven zijn en de ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort